

Høring Forslag til endringer i barnehageloven Regler om barnehagemiljø - Høringssvar fra Dysleksi Norge

13.11.2019

Alle barn skal oppleve barnehage som et trygt sted der de skal leke, utforske, lære og mestre. Hensynet til barnets beste må alltid komme foran. Dysleksi Norge er enige i at barnehagens relasjons- og antimobbearbeid trenger ytterligere lovstøtte.

Forskningsprosjektet «Hele barnet – hele løpet» viste at noen barn blir systematisk avvist og utestengt fra lek. Typisk for barna som opplever dette er bl.a. manglende språk- eller kommunikasjonsferdigheter. (Lund m.fl. 2015).

Barn som strever med språk opplever ofte utfordringer i samspill med jevnaldrende, for eksempel i lek, noe som har negative konsekvenser for barns sosiale utvikling (Brinton og Fujiki 2010, Frønes 2002).

Barn med SSV misforstås ofte i kommunikasjon med andre (Fex og Månsson 1998) og er i spesiell risiko for å utvikle lav selvfølelse (Schwartz 2009).

At de psykososiale konsekvensene av SSV vedvarer inn i voksen alder kommer tydelig frem i en undersøkelse (Conti-Ramsden og Botting 2008) som viser at «*There is a marked higher rate of anxiety and depression symptoms in adolescents with SLI*» (s. 516).

Spesifikke språkvansker er et heterogent fenomen som gir seg ulikt uttrykk og forløp. (Hulme og Snowling 2009, Ottem og Lian 2008, Rygvold 2008, Leonard 1998). Personer med spesifikke språkvansker står i fare for å utvikle atferdsmessige, sosiale, skolerelaterte og psykiske problemer, som et resultat av at vanskene vedvarer over tid (Lian og Ottem 2008). Dette underbygges bl.a. også av Bishop og Snowling (2004) som skriver at spesifikke språkvansker har «*a serious impact on a child's educational and psychosocial outcome*» (s. 858).

Om barn og foreldres rett til medvirkning og aktivitetsplikten

Barn og foreldres rett til medvirkning

Barn og foreldres rett til medvirkning er viktig. Rett til medvirkning følger allerede av lov. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet.

Rammeplanen utdyper blant annet at personalet har plikt til å tolke barnas non-verbale kommunikasjon, anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk, slik at barna får mulighet til å medvirke i egen hverdag. I en slik situasjon er det avgjørende med kunnskap om spesifikke språkvansker og hvordan det kommer til uttrykk.

Dysleksi Norge er enig i at hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn og bør lovfestes i barnehageloven § 3, i tråd med Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3.

Aktivitetsplikt

Det er viktig at barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø og at barnehagen griper inn dersom barnehagen ikke er trygt for et barn.

Dysleksi Norge støtter forslaget om å innføre en aktivitetsplikt med tilhørende delplikter tilsvarende den som følger av opplæringsloven.

En generell utfordring i arbeidet er å finne ut hva som er bakgrunnen for at barn ikke trives, og å velge riktige tiltak.

For barn som utestenges fra lek på grunn av spesifikke språkvansker er det helt avgjørende at det velges tiltak som treffer de konkrete utfordringene de har. Det vil ofte være riktig at barnehagen henter inn ekstern kompetanse fra for eksempel PPT for å vurdere riktige tiltak, og ikke minst er det avgjørende at tiltakene baserer seg på en grundig utredning av barnets eventuelle språkvansker.

Kilder

Lund, I. (red), Godtfredsen, M., Helgeland, A., Nome, D.Ø., Kovac, B.V. og Cameron, D.L. (2015): *Hele barnet, hele løpet; Mobbing i barnehagen*, Oslo: Foreldreutvalget for barnehager og Bratterud, Å., Sandseter, E.B.H. og Seland, M. (2012): *Barns trivsel og medvirkning i barnehagen. Barn, foreldre og ansattes perspektiver*. Rapport 21/2012 Skriftserien fra Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge, NTNU og DMMH. S. 69

Hulme, C. & Snowling, M. (2009): *Developmental disorders of language learning and cognition*. Chichester: Wiley-Blackwell.

Lian, A. og Ottem, E. (2008): *Spesifikke språkvansker I*. I Bele, I. V. (red). (2008): *Språkvansker*. Oslo: Cappelen Damm AS.

Rygvdal, A. (2008): *Språkvansker hos barn*. I Befring, E. og Tangen, R. (red). (2008): *Spesialpedagogikk*. Oslo: Cappelen akademiske forlag.

Leonard, L. B. (1998): *Children with Specific Language Impairment*. London: MIT press.
Bishop, D. V.M. & Snowling, M. J. (2004): *Developmental Dyslexia and Specific Language Impairment: Same or different*. *Psychological Bulletin*.

Brinton, B. og Fujiki, M. (2010a): *Living with Language impairment*. *Journal of Interactional Research in Communication Disorders*, Vol 1.

Frønes, I. (2002): *De likeverdige. Om sosialisering og de jevnaldrenes betydning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Fex, B. og Månsson, A. C. (1998): The use of gestures as a compensatory strategy in adults with acquired aphasia compared to children with specific language impairment (SLI). J. Neurolinguistics, 11.

Schwartz, R. G. (2009): Handbook of child language disorder. New York and Hove: Psychology Press.

Conti-Ramsden, G. og Botting, N (2008): Emotional health in adolescents with and without a history of specific language impairment (SLI). Journal of Child Psychology and Psychiatry, 49.

Vennlig hilsen
Dysleksi Norge
v/ generalsekretær Caroline Solem